

kyrkogården 1

Februari 2013

organ för Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

Duo med stenkoll på gravar:
**"Använd reglerna
med omdöme"**

Besked om samfälligheter

Kyrkogården synar Torgny Wergers förslag till lösningar för begravningsverksamheten. **Sid. 4-5**

NYHETER

Bevarar balsamering problem?

Förvaltningen i Stockholm gillar nya landstingsregler. Begravningsbranschen tycker tiden är snål. **Sid. 6-10**

I FOKUS

Gravar som konst

Kyrkogårdsturist finner sällsam ro bland stensulpturer under Sardiniens cypresser. **Sid. 28-31**

KULTUR

SSIB:s höstkongress:

Duvslag och själens fåglar

■ – Vi brukar säga att vi är först och störst, skrattar Sven Löfvenberg, fastighetschef i Gustaf Vasa och Adolf Fredrik församling i centrala Stockholm.

Och visst var kyrkan först i landet med ett kolumbarium 1924. Deltagarna i höstkongressen som ordnades av SSIB, Stockholmsregionens samarbetsorgan i begravningsfrågor, fick en guidad tur i några av de 44 olika gravrummen. Kolumbariet har 20 000 utnyttjade gravrätter, men fler är välkomna, här finns plats för totalt 35 000. Vid tecknandet betalar man för 25 års gravskötsel 8 750 kronor. Många besökare kommer varje dag och ser det här som en lättillgänglig gravplats. Det är det antika Roms begravningsform som liknade ett duvslag som fått ge namnet kolumbarium.

När deltagarna på höstkongressen

fortsätter upp i det runda kyrkorummet med 1200 sittplatser hörs ett dovt mul-ler, en sprängsalva från underjorden. Det är tio meter ner till tunnelbanan och tolv meter till berg. Sprängarbetet pågår för fullt för nya Citybanan. När allt är klart blir stationen under intilliggande Odenplan Stockholms största knutpunkt.

Kyrkan Maria Magdalena på Södermalm där sprängningsarbetet för Citybanan påbörjades har fått omfattande skador. Också Matteus kyrka har fått en del skador.

– Nu har vi bättre lärt oss vilken stor påverkan arbetet under jord får och man jobbar med lägre vibrationsvärden och mäter påverkan rigoröst, säger Sven Löfvenberg.

Den stora altartaruppsatsen i Gustaf Vasa kyrka gjord av Burchard Precht 1731 är i princip ovärderlig. För att skyddas är den nu inbyggd i en stor träställning och allt löst har limmats fast.

Efter guidningen berättar konstnären Annie Winblad Jakubowski för de 80 deltagarna om hur hon ger form åt medaljer, mynt, gravstenar och begravningsplatser. Hon var den som tog fram Anna Lindhs gravsten.

– Här var det viktigt med balansen mellan det privata och det offentliga. På graven sitter en fågel som symboliserar Anna Lindh och alla i familjen fick också varsin fågel att ha hos sig, säger Annie Winblad Jakubowski.

Även när hon gjorde den konstnärliga utsmyckningen av Täby begravningsplats

www.kirkegaard

/nordisk.kongress

Invitasjon til
Nordisk konferanse
Oslo, Norge 4. - 6. september 2013

“Kvalitet, verdier og omstilling”
Arr: Nordisk forbund for kirkegårder og krematorier

Photo: Hildebrandt/Reizy, Annet/Stockphoto, Getty Images/Reizy

Fastighetschef Sven Löfvenberg visade stolt upp det väldiga kolumbariet under Gustav Vasa kyrka i Stockholm där 15 000 gravrätter alltså är lediga.

var temat fågeln, en symbol för själen.

– Begravningsplatser säger något viktigt om den tid vi lever i. Jag älskar mitt arbete men jag skulle inte orka bara göra gravstenar.

Christer Pettersson, SSIB:s ordförande och kyrkogårdschef i Huddinge tycker

att Annie Winblad Jakubowski tillför något nytt. Han har anlitat henne för att utforma en askgravlund.

– Tillsammans med en landskapsarkitekt har hon fått fria händer. Jag tror det blir någonting riktigt bra!

SSIB är en samarbetsorganisation och höstkonferensen ägnades också åt att dryfta gemensamma spörsmål som balsamering, transportkostnader, kyrkans begravningsbyrå och auktorisation. Christer Pettersson rekommenderar alla kyrkogårdsförvaltningar att på lokal nivå träffa begravningsbyråerna ett par gånger om året.

Även Gillis Edman, ordförande för SBF, Sveriges Begravningsbyråers Förbund, underströk hur viktigt samarbetet är för att på bästa sätt ska kunna möta sörjande. Han tog som liknelse ett julspel där ett av barnen inte kunde stå emot Josefs vädjan om att få komma in på härbärgat.

– Vad är det vi behöver när vi sörjer? Jo, någon som välkomnar oss och har modet att säga "Kom in"! ■

TEXT OCH FOTO ANNA FREDRIKSSON
ORDOMENING.BLOGSPOT.COM

Kisttransporter

Vi utvecklar och tillverkar specialinredningar för bår och kisttransporter. Inredningarna kan anpassas till de flesta lätta transportfordon och bussar som finns på marknaden.

Välkommen att kontakta Erikssons Karosseri för information och prisuppgifter.

e-post: info@erikssonskarosseri.se

ErikssonsKarosseri
MALUNG, SWEDEN